

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

**ВИСВІТЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА
ЗАСОБАМИ МОДЕРН-ДЖАЗ ТАНЦЮ**

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка**

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 16-431 гр.
Спеціальності 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Проценко Ірина Сергіївна

Керівник доцентка Рехліцька А.Є.
Рецензент художня керівниця
Народного ансамблю танцю
«Калиновий цвіт»
Малінська І.Г.

Херсон – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	5
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	5
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	8
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	11
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	11
2.2. Графічні таблиці твору та опис хореографічного тексту.....	11
2.3.Сценографія.....	16
ВИСНОВКИ	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	18
ДОДАТКИ	22
Додаток А.....	21
Додаток Б.....	23
Додаток В.....	24
Додаток Г.....	25
Додаток Д.....	26
Додаток Е.....	27
Додаток Ж.....	28
Додаток З.....	29
Кодекс академічної доброчесності	

ВСТУП

Актуальність. Хореографічне мистецтво відображає найважливіші мистецькі напрями, стилі, жанри та естетику у прогресі комплексу (як правило, внутрішніх суперечностей) європейського та навіть світового виконавського мистецтва. Всі сучасні дослідники мистецтва чітко заявили про цей факт.

У наукових працях дослідників цієї проблематики розглядалися окремі танцювальні форми модерністського, імпресіоністичного танцю, музичні форми джазу, року, а також балетмейстерське мистецтво в Україні початку ХХ ст. Це такі автори, як Пастух В.В, Кохан Т.Г., Васильєва Л.Л., Романко В.І., Білаш П.М., Бернадська Д.П., Шкарабан М.М.

Дослідження балетознавців В.Уральської, Ю.Чурко, були розрізненими та несистематичними, і являли собою лише аналіз творчості та огляд гастрольних виступів зарубіжних театрів і труп, зокрема Дж.Баланчина, Дж.Кранко, Р.Петі, С.Лифаря, М.Бежара, Е.Ейлі, Дж.Ноймайера, хоча прагнули дослідники аналізувати окремі ознаки сучасної хореографії.

Тенденції розвитку сучасного балету у 60-90-х рр., постмодернізм як напрям в художній культурі і науці, та його вплив на танцювальну культуру, контемпорарі данс, імпровізацію, неокласику та неокласицизм, модерністських та пост-модерністських тенденцій, модерн-танцю та постмодерну, перфомансів-експериментів зарубіжних хореографів у 1990-2000-х рр. досліджували Дж.Баланчин, Ф.Мейсон, М.Гватеріні, Ю.Станішевський, Н.Маньковська, Ф. ле Модем, М.Марсель, І.Жіно, Агнес де Міль, Роз Лі Голденберг.

На початку 20 століття з'явилася нова мова руху, нова хореографія та новий словниковий модуль, а саме сучасний танець. □Творці вільного

танцю розглядають його не лише як нове слово в мистецтві, але і як новий рух і культуру свідомості - культуру ХХ століття. Їх план дуже сміливий і великий.

Простором, де розверталися основні події з історії вільного танцю, була Центральна і Західна Європа. Тут створювали свої центри Айседора Дункан, Еміль Жак-Далькроз, Рудольф Штайнер і Рудольф Лабан.

Американські майстри танцю модерн (Р.Сен-Дені, Т.Шоун, М.Грехем, Д.Хемфрі, М.Вейдман, А.Соколова, С.Ширер, Х.Лімон, М.Каннінгем) знаходили у фольклорі одне з головних джерел натхнення.

Мета роботи є виявлення специфічних ознак художньо-мистецьких процесів розвитку сучасної хореографії..

Для досягнення мети творчої роботи ми поставили наступні **завдання:**

- проаналізувати теоретичний матеріал та обґрунтувати історико-мистецькі засади хореографічної композиції;
- визначити ідейно-тематичну основу хореографічної композиції;
- описати композиційно-архітектонічну побудова твору;
- розробити графічну таблицю твору з описом хореографічного тексту;
- розробити оригінальну сценографію та створити костюми.

Об'єкт дослідження – витоки та історія розвитку сучасного танцю модерн-джаз.

Предмет дослідження – танцювальна лексика та композиційна побудова танцю « Повітря » в стилі модерн-джаз .

Методи дослідження – теоретичний аналіз літератури з проблеми дослідження, аналіз творчості видатних балетмейстерів та аналіз репертуарів танцювальних колективів, перегляд та аналіз відео матеріалів, спостереження.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції

Сучасна танцювальна культура - це барвисте панно стилів, напрямків та напрямків танцювального мистецтва. Дослідники розділили різноманітність танцю на три окремі естетично визначені групи: класичний танець, народний та сучасний танець.

Сучасний танець - поняття тимчасове, тобто танець, що на відміну від історико-побутового, виконується зараз, у наш час.

Класифікація видів сучасного танцю в узагальненому вигляді містить у собі бальний (бально-спортивний), джазовий танець, модерн, контемпорарі, естрадний танець та інші, деякі менш стабільні напрямки й течії. Сучасна хореографія з одного боку тяжіє до музики й відповідних засобів виразності, з іншого - розвивається як театральне мистецтво.

Одним з напрямків сучасної хореографії, що зародився на початку ХХ століття у США і Німеччині є танець модерн. Термін «танець-модерн» з'явився в США для позначення сценічної хореографії, що відкидає традиційні балетні форми. В процесі розвитку цього напрямку виникали такі терміни, як вільний танець, дунканізм, танець босоніжок, ритмопластичний танець, виразний експресіоністський, абсолютний, новий художній, але, увійшовши у вживання, термін «танець модерн», витиснув всі інші [65, с.168].

Нова динамічна епоха ХХ сторіччя вимагала пошуку нових виражальних можливостей танцювального мистецтва та реалізацій нового погляду на танець. Перші спроби в даному напрямку були

зроблені А. Дункан у Америці, Далькросом і Дельсартом у Франції, Р. Лабаном у Німеччині [33, с.24].

Як творці з незвичним мисленням, вони мали вплив на своє оточення і виховали низку талановитих учнів. На початковому етапі розвитку більшість «модернових» шкільних утворень не сприймала класичний танець як можливого «партнера» в мистецькому синтезі (частково ідея транслювалася А. Дункан), але з часом бар'єри були усунені. На сьогодні терміном «модерн» прийнято позначати танцювальну техніку, яка відточилась у творчій діяльності М. Грехем, Р. Лабана та ін.

Основні типологічні ознаки «модерну» класифікуються за двома напрямками: зовнішніми (рухові, формотворчі) та внутрішніми (психодуховні).

Намір створити нову хореографію, яка б відповідала духовним потребам людини ХХ століття, ось те, що поєднувало представників модернового танцю. Незалежно від того, до якої течії вони належали і у який період проголошували свої естетичні програми, всі вони дотримувались основних принципів: відмова від канонів, втілення новітніх тем і сюжетів оригінальними танцювально-пластичними засобами. У прагненні до повної незалежності від класичної традиції представники модерну, зрештою, прийняли окремі технічні прийоми, оскільки, повний відхід від традиційних балетних форм на практиці не міг бути до кінця реалізований. Власне новий напрямок і зародився у протиборстві класичних традицій та прагненні до повної незалежності від них.

Ідеї танцю-модерну передбачив відомий французький педагог і теоретик сценічного руху Ф. Дельсарт, який стверджував: «тільки жест, звільнений від умовності та стилізації (зокрема, музичної), здатний правдиво передавати всі нюанси людських переживань». Його ідеї

художньо реалізували дві американські танцівниці, і згодом вони поширилися по всій Європі. [61, с.12].

Танець модерн і джаз довгі роки розвивалися як самостійні напрямки, а у семидесятих роках минулого століття розпочався процес змішування запозичених в інших стилів прийомів.

Однак основоположницею нового напрямку в хореографії стала А. Дункан. На багатьох діячів мистецтва, які намагалися позбутися академічних догм вплинули її погляди на хореографію, в яких вона проповідувала оновлену античність, «танець майбутнього», повернутий до природних форм, вільний від театральних, історичних і побутових умовностей. Джерелом натхнення Дункан вважала природу. Виражаючи особистісні почуття танцівниці, її мистецтво взагалі не мало спільних рис з будь-якою хореографічною системою. Вона зверталася до героїчних і романтичних образів, породжених музикою такого ж характеру. Техніка не була складною, але відносно обмеженим набором рухів і поз танцівниця передавала найтонші відтінки емоцій, наповнюючи найпростіші жести глибоким поетичним змістом.

Дункан не створила закінченої школи, хоча й відкрила шлях новому в хореографічному мистецтві. Імпровізаційність, танець босоніж, відмова від традиційного балетного костюма, звертання до симфонічної та камерної музики - всі ці принципові нововведення Дункан визначили шляхи розвитку танцю-модерн.

Найбільший успіх Дункан мала в Німеччині, там розгорнула свою діяльність і її послідовницю Марі Вігман. Форма хореографії у Вігман тісно пов'язана з поняттям простору. Оригінальні риси хореографії Вігман - похмура тональність, постійне використання поз на підлозі, якими переважно і завершувалися її танці, що символізувало тяжіння, повернення до матері-землі. Поряд з М. Вігман і Р. Лабаном значними творчими досягненнями у цій сфері хореографічного мистецтва відзначений шлях ще одного німця - Курта Йоосса. Його антивоєнний

балет «Зелений стіл - танець смерті» став видатним явищем тієї епохи [33, с.26].

Марта Грехем в Америці також створила власний хореографічний словник, головним елементом якого став своєрідним механізм, що охоплює все тіло - так звані «зусилля» і «розслаблення». Техніка танцю Грехем нині прийнята в усьому світі. Хоча перші її роботи були пов'язані з американськими фольклорними мотивами, але найбільшу популярність принесли Грехем постановки, присвячені неординарним жінкам - французькій героїні Жанні Д'арк, героїням античної міфології Клітемнестрі й Бокасті та біблійській Юдіфі [62, с.8].

Серед інших першопрохідників танцю модерн в Америці наприкінці 1920-х можна назвати Доріс Хамфрі й Чарльза Вейдмана. Вони ставили танці на ацтекські, індійські, єгипетські, іспанські та східні теми. Їхня творчість була перейнята релігійним трепетом, що виражався у візуалізації внутрішнього світу людини або у підкресленій мужності героїв. Репертуар трупи Хамфрі-Вейдмана включав ряд шедеврів своєї епохи, наприклад, «Трясуни» і «Новий танець» Хамфрі; «Місто Лінч» і «Розділений будинок» Вейдмана. Пізніше Вейдман прославився своїми гумористичними постановками, що зокрема базуються на притчах Джеймса Тюрбера. Пішовши зі сцени у 1945 році, Хамфрі продовжувала плідну діяльність як хореограф і педагог у трупі Хозе Лімона. Сам Лімон не був видатним новатором, але його постановки демонстрували переконливе злиття танцю, драми та музики.

1.2.Ідейно-тематична основа

Тема: розкриття взаємозв'язку людини і природи засобами танцю «Повітря» в стилі модерн-джаз.

Ідея: розвиток кращих зразків сучасної хореографії.

Надзавдання: природа гине, а разом з нею можуть загинути і люди.
Тож збережемо природу, а вона - нас.

Наскрізна дія: взаємовплив людини і природи.

Конфлікт: протиставлення між покликом серця та реаліями життя.

Стиль: модерн-джаз

Жанр: ліричний.

Форма: масовий танець.

Вид: сучасний танець;

Лібрето. Все в нашому житті взаємопов'язане, природа тендітна і ранима, а наслідки грубого, бездумного відношення до тваринного та рослинного світу можуть бути катастрофічними. Але ж планета у нас одна. Одна для всіх землян. І інший не буде. Ось тому і не можна топтати ногами метеликів. Погіршується екологічна ситуація, що представляє загрозу для всього живого. Зламане незміцніле деревце, витоптані квіти, убита жаба, розкидане сміття, прориви нафтопроводів, витік газу, промислові викиди, погана вода, яку ми п'ємо, погане повітря, яким ми дихаємо, - все це не гадані дріб'язки, а велика проблема.

Характеристика хореографічних образів. Наші герої – звичайні люди. Як і всі, вони радіють, сумують, зляться, прощають, плачуть, сміються, та прагнуть до свободи і життя на повітрі в вільному світі. Вони мріяли про це все життя і досягли своєї мети.

Аналіз музичного супроводу.

The Hardkiss — український музичний гурт, створений у 2011 році. Усі пісні гурту написані солісткою Юлією Саніною та Валерієм Бєбком, який також є креативним продюсером «The Hardkiss».

В музиці «The Hardkiss» є щось солодке від поцілунку і «хардового» в аранжуваннях, саме звідси і виникла назва гурту. Гурт

Гурт має сім альбомів, багато відзнак та нагород у різноманітних конкурсах та не зупиняється на цьому. Першого березня 2021 року відбувся тизер на новий кліп "Обійми", який буде входити до нового

україномовного альбому, який очікується у цьому році. Третього березня відбулася прем'єра кліпу.

5 лютого 2016р у прямому ефірі ранкової програми «Let's Go! Шоу» Euro+ Plus Україна, Юлія Саніна презентувала трек «Helpless», з яким гурт згодом брав участь у національному відборі пісенного конкурсу «Євробачення 2016»

Саме цю пісню ми взяли за музичну основу для нашої хореографічної композиції. Сенса цієї пісні полягає в тому, що, як важко перероджуватись, безпорадний, ти лежиш і чекаєш, коли зійде сонце і щезне місяць. Переродження це завжди біль, але в небі над нами сяє любов.

Музика на творчу роботу «Повітря».

Жанр: вокально-інструментальний

Лад: «мінор» перекликається з «мажор»

Форма – куплетна

Кількість тактів: 60 тактів

Музичний розмір: 3/4

Темп: помірний

Хронометраж: 3.10 хв.

РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

Назва частини	Зміст
Експозиція	На сцені з'являються дівчата лежачи під тканиною. Вони з під тканини нібито хочуть вибратися на повітря і починають по двоє викачуватися та встають в три лінії.
Зав'язка	Дівчата починають танцювати всі разом.
Розвиток дії	Кожна дівчина відчуває себе вільною в своїх вчинках, що виражає в індивідуальній пластиці.
Кульмінація	Дівчата вирвались на повітря та радісно танцюють, тому що ковнули ковток повітря.
Розв'язка	Після закінчення загальної частини дівчата йдуть зі сцени.

2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

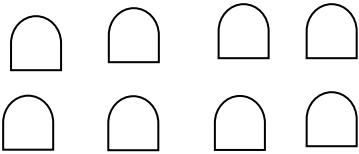
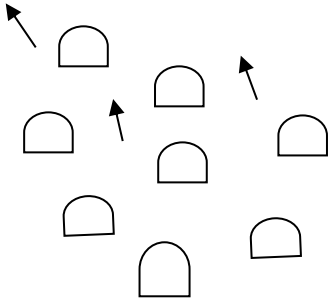
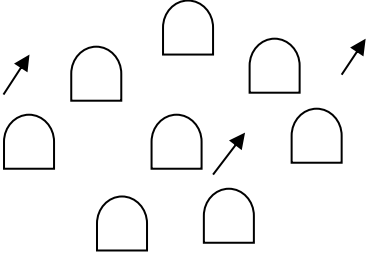
Графічна фіксація постановки оформлена у вигляді таблиці, з використанням загальноприйнятих умовних позначок та скорочень.

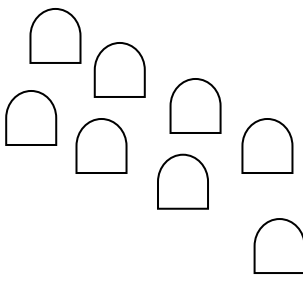
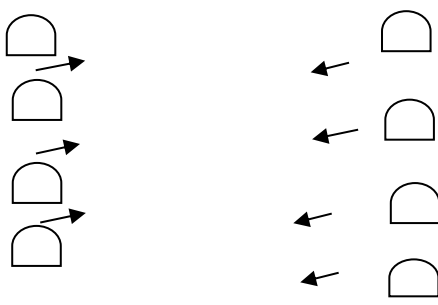
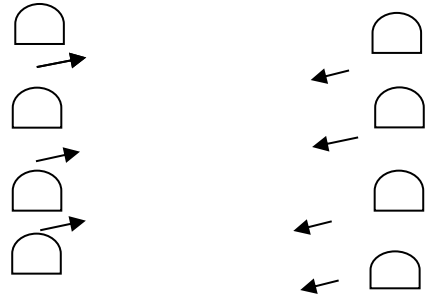
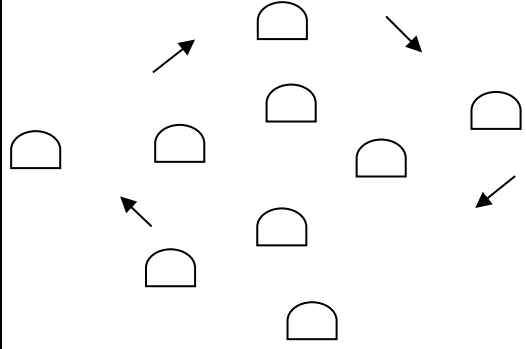
Спина дівчини обличчя дівчини

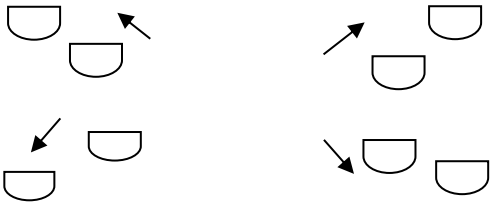
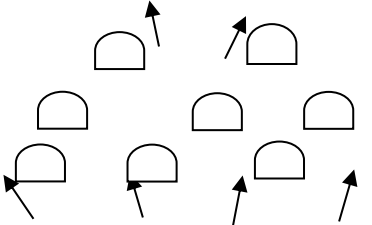
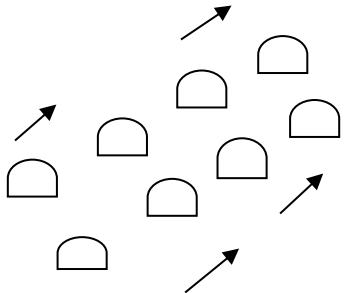
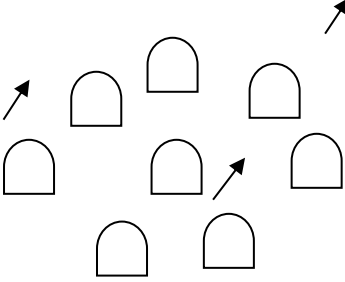
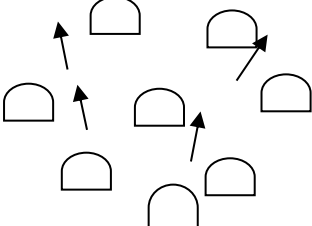
Напрямок руху

Рух по колу

Рухи та комбінації описані у додатках (Додаток А)

Сценарно-композиційний план	Такти	Малюнок	Опис дії
Експозиція	1-8		<p>На сцені знаходяться дівчата. Виконують імпульс різними частинами тіла.</p>
	9-13		<p>Дівчата по черзі викачуються з під тканини.</p>
Зав'язка	14-20		<p>Танцівники виконують комбінацію №1.</p>

	21-22		В 8 точку виконавці приходять в 2 діагоналі.
	23-24		Дівчата розкручуються на 2 колонки.
Розвиток дії	25-28		По парам біжать обличчям один до одного.
	29-33		4 дівчини по колу виконують стрибки, а інші в центрі кола роблять перекати.

Кульмінація	34-37		По парам виконують комбінацію.
	38-41		Перебудовуються на 3 лінії. Комбінація.
	41-43		Перебігають на 2 діагоналі.
	44-47		Танцівники виконують комбінацію №1 в ліву сторону.
Розв'язка	48-56		Виконавці роблять комбінацію №2.

Запис композиції

№	Картинка	Такти	Секунди	Дійові особи
1	На сцені знаходяться дівчата під тканиною.	1-8	00.27	Вісім дівчат
2	Дівчата по черзі викочуються з під тканини, утворюючи 3 діагоналі.	9-11	00.42	Вісім дівчат
3	Виконують комбінацію	14-20	1.08	Вісім дівчат
4	В 8 точку виконавці приходять в 2 діагоналі.	21-22	1.25	Вісім дівчат
5	Дівчата розкручуються на 2 колонки.	23-28	1.37	Вісім дівчат
6	4 дівчини по колу виконують стрибки, а інші в центрі кола роблять переكاتи	29-33	1.54	Вісім дівчат
7	По парам виконують комбінацію.	34-37	2.05	Вісім дівчат
8	Перебудовуються на 3 лінії. Комбінація.	38-41	2.16	Вісім дівчат
9	Перебігають на 2 діагоналі.	42-43	2.20	Вісім дівчат
10	Танцівники виконують комбінацію №1 в ліву сторону.	44-47	2.37	Вісім дівчат
11	Виконавці роблять комбінацію №2.	48-56	3-10	Вісім дівчат

2.3 Сценографія

Оформлення сцени. Дія хореографічної композиції відбувається в світі після екологічної катастрофи. Це бетон, асфальт, дим заводів. Тому для оформлення ми обрали завіси сірого кольору. На заднику сцени знаходиться великий екран, на який проектуються картинки природи, що потерпає від забруднення. (додаток Б, В, Г). З декорацій ми нічого не використовуємо, танець має велике змістовне навантаження і ніщо не повинно відволікати глядача від дійства. З реквізиту ми використовуємо великий шмат сірої тканини, який символізує бруд, дим, каміння. На початку композиції виконавці ніби вкриті шаром цього бруду і намагаються вирватись на свіже повітря. Після кульмінації на екран проектуються картинки переродженої природи. (Додаток Д, Е, Ж).

Світлова партитура. В експозиції світлова партитура розписане таким чином, що створюється ефект похмурого дня. Сцена освітлюється не занадто сильно, а дійові особи вихоплюються світлом прожекторів, але не сильно їх виділяючи. З розвитком подій загальне світло посилюється і прожекторами висвітлюються герої, які виконують соло, а масовка залишається в тіні. В кульмінації світло всіх прожекторів направлено на героїв, які нарешті вдихнули ковток свіжого повітря. Поступово світло стає більш спокійним, але все ж достатньо яскравим, щоб підкреслити радісний стан героїв та переродження природи.

Ескізи костюмів. В даній хореографічній постановці «Повітря» учасники танцюють босоніж. Виконавці одягнені в чорні та білі легкі сукні. Ми зупинилась на таких варіантах тому, що модерн – це танець дуже вільний та легкий. Танцюрист, який виконує даний стиль накопичує енергію, думки, емоції, а потім віддає їх глядачу. Але для того, щоби накопичити вищесказане, необхідно «зануритися» в себе, а для цього – пізнати себе, тому костюм не повинен заважати, а навпаки підкреслювати виконавця.

ВИСНОВКИ

Працюючи над теоретичною частиною нашої кваліфікаційної роботи ми визначили та проаналізували історичну основу твору, та дізнались, що на початку 20 століття виникла нова мова рухів, нова хореографія, новий лексичний модуль, що одержав назву танець модерн.

У прагненні до повної незалежності від класичної традиції представники модерну, зрештою, прийняли окремі технічні прийоми, оскільки, повний відхід від традиційних балетних форм на практиці не міг бути до кінця реалізований. Власне новий напрямок і зародився у протиборстві класичних традицій та прагненні до повної незалежності від них.

Зробивши ідейно тематичний аналіз хореографічної композиції, ми визначили тему та ідею твору, які мають тісний зв'язок і полягають у розкритті екологічної проблеми засобами танцю «Повітря» в стилі модерн-джаз. З теми та ідеї виходять над завдання та наскрізна дія композиції, зумовлюється конфлікт.

Ми написали лібрето номера, зробили характеристику хореографічних образів та проаналізували музичну основу твору.

Також нами була визначена драматургія хореографічної композиції. Ми розписали архітектонічну побудову твору, визначили експозицію, зав'язку, розвиток дії, кульмінацію та розв'язку.

Працюючи над створенням хореографічної композиції, ми здійснили графічний запис, описали малюнки танцю, визначились з його образно-виражальними засобами: хореографічним текстом, музичним оформленням, сценографією. Тобто зробили завершальну стадію роботи над хореографічною композицією, тим самим виконавши всі поставлені в кваліфікаційній роботі завдання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баглай В.Е. Этническаяхореографиянародов мира: учебноепособие. М., 2006. – 72 с.
2. Балет // Энциклопедия / под редакцией Ю.Григоровича. М.: Советская энциклопедия, 1980. – 624с.
3. Барков В.І. Як визначити творчі здібності дитини. К.: Україна, 2001. – 79 с.
4. Богаткова Л.Н. Танец разных народов. М., 1958. – 89 с.
5. Боголюбская М.С. Учебно-воспитательная работа в детских самодеятельных хореографических коллективах. М.: ВНИЦ НТИ КИР, 2003. – 121 с.
6. Бондаренко Л. Методика хореографічної роботи в школі. К.: МузичнаУкраїна, 2000. – 240 с.
7. Бондаренко Л.А. Методика хореографічноїроботившколі і позашкільних закладах. К.: МузичнаУкраїна, 2001. –153с..
8. Бондаренко Л.А. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. К.: МузичнаУкраїна, 1999 – 236с..
9. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. К.:Мистецтво, 2002. – 534с.
10. Василенко К. Украинский народный танец. М: Искусство, 2000 - 160с.
11. Василенко К. Український народний танець. Підручник. К. ІПК ПК, 2001. – 281 с.
12. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. К.: Академіянаук, 2000. – 342 с.
13. Голейзовський К.. Образы русской народной хореографии. М.:Искусство, 1964.– 323с.
14. Гуменюк А. Народне хореографічне мистецтецтво. К.:Видавництво АН УРСР, 1999. - 235 с.

15. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Навчально-методичний посібник. К.: Мистецтво, 2002. – 275 с.
16. Захаров Р. Слово о танце. М.: Молодая гвардия, 2000. – 254 с.
17. Захаров Р. Сочинение танца. М.: Искусство, 1999. – 351с.
18. Зацепіна К. Народно-сценічний танець. М., 1976. – 362с.
19. Иноземцева Г.В. Народный танец. М.: Знание, 2000 – 48 с.
20. Камін В. Народно-сценічний танець у дитячому хореографічному колективі. К.: Інститутзмісту і методівнавчання, 1996. – 83с.
21. Кларамунт А. Искусство танца фламенко. М., 1984. – 65 с.
22. Клепалов Ю. Испанский танец. Для балалайки и фортепіано. М., 2003. – 94 с.
23. Климов А. Основы русского народного танца. М.: Искусство, 1998 – 320 с.
24. Коваль Л.Г. Виховання почуття прекрасного. Методичний посібник. К. Радянська школа, 1983. - 120 с.
25. Куберт В. Молдавські народні танці. Кишинів, 1969. – 114 с.
26. Культура і побутнаселенняУкраїни: Навч. посібник / В.І. Наумко, Л.Ф. Артюх, В.Ф.Горленко та ін. - 2-е вид., доп. та перероб, іл. К.: Либідь, 1993. - 288 с.
27. Лозинський Й.І. Українське весілля. К.: Наукова думка, 1992. - 170с.
28. Лопухов А. Основи характерного танцю. Мистецтво, 1939. – 257с.
29. Лопухов Ф. Шестъдесят лет в балете. М.: Искусство, 1966. - С.103-105.
30. Новерр Ж.Ж. Письма о танце. М.: Искусство, 1965. – 189 с.
31. Румнев О. О пантоміме. М.: Искусство, 1964. - С.203-205.
32. Степанова Л. Народні танці. М.: Радянська Росія, 1968. – 132 с.
33. Стуколкінка Н. Уроки характерного танцю. М., 1972. – 258с.
34. Танці народів. М.: Мистецтво, 1969. – 77 с.
35. Тараканова А. Бесіди про танець. К.: ІЗМН, 1996. – 26 с.
36. Тараканова А. П. Система хореографічного виховання у школах і

позашкільних закладах. Навчально-методичний посібник. К.: ІЗМН, 1996. – 284 с.

37. Ткаченко И. Танцы народов мира. М., 1982. – 457 с.

38. Ткаченко Т. Народные танцы. М.: Искусство, 1975. – 159 с.

39. Ткаченко Т. С. Народный танец / [2-е изд.]. М., 1967. – 118 с.

40. Уральская В. Народная хореография. М.: Искусство, 1972. – 72с

41. Уральская В. Поиски и решения. М.: Искусство, 1975. – С.17-18

42. Уральская В. Природа танца. М.: Искусство, 1989. – 63 с.

43. Уральская В. Рождение танца. М.: Советская Россия, - 1982. 143 с.

44. Уральская В.И. Природа танца. М.: Сов. Россия, 1981. – 112 с.

45. Уральская В.И. Танец. М.: Сов. Россия, 1984 – 170 с.

46. Устинова Т. Балетмейстер и коллектив. М.: Искусство, 1963. – 80с.

47. Цветкова Л. Методика викладання класичного танцю у школі: Методичні рекомендації. К.: УЗМН, 1998. – 76 с.

48. Эльяш М. Образы танцев / М. Эльяш. – М.: Знание, 1970. – С.12-43

49. Явлинская М.И. Музыка и танец / М.И. Явлинская. - М.: Искусство, 1986. – 110 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Опис комбінацій (за тактами)

Музичні такти	Опис руху
1-8	Дівчата знаходяться під тканиною, роблять імпульси різними частинами тіла.
9-13	Перша дівчина викачується з під тканини, стає на одне коліно, і робить port de bras назад з руками. Приєднуються ще 2 дівчини, виконують tour en dedans, руки знаходяться внизу, кисті flex. Далі викачуються наступні виконавці і роблять стрибок з однієї ноги на іншу. Круг тазом в ліву сторону, права рука робить круг.
14- 20	Дівчата виконують ferme в tilt в 2 точку, руки в 2 позиції, 3 кроки та лабільний tour en dedans, sissone, приземляючись на одну ногу. Свінг правою ногою та рукою назад. 4 повороти та 1 лабільний поворот.
21-22	Виконавці роблять 4 кроки в 7 точку, пережат. Приходячи в 2 діагоналі, виконують свинг правою рукою, 2 позиція в ногах, demi plie, круг лівою рукою.
23-28	Три дівчини роблять 8 шене, та добігають в колону. Інші пережат по підлозі, утворюючи другу колону. По парам біжать обличчям один до одного, спрямовуючи погляд партрену.

29-33	4 дівчини, які знаходяться у внутрішньому колі виконують переكاتи, інші, які знаходяться в зовнішньому виконують <i>sissonne</i> .
34-37	По парам дівчата, стоячи обличчям один до одного виконують <i>par tombe</i> , кидок правою ногою вперед, руки піднімаються в 3 позицію.
38-41	Дівчата виконують <i>grand jete</i> в повороті. 2 повороти. Дроп корпусов в ліво потім в право. Свинг рукою та випад на праву ногу вперед. Кувирок назад з ногою догори.
42-43	Збігаються в купу виконуючи імпульс рукою, переходять на 2 діагоналі.
44-47	Дівчата виконують комбінацію №1 з лівої ноги, в 8 точку.
48-56	4 дівчини біжать за тканиною, та на останній такт накривають дівчат. Інші виконують кидок лівою ногою в бік, випад на цю ж ногу, переكات на правій нозі в діагональ назад, циркуль в ліву сторону, дуже повільно піднімаються по 2 позиції. Роблять <i>ferme</i> в <i>tilt</i> , та падають.

Додаток Б

Додаток В

Додаток Г

Додаток Д

Додаток Е

Додаток Ж

Додаток 3

